

ZPRÁVODAJ

JIRÁSKOVA

Sobota 9. srpna 1997

HRONOVA

ČÍSLO

9

Dnešní program

Náměstí ČSA v 11.00 hodin
POHÁR HORSKÝCH KOL
O CENU RADIA METUJE
Náměstí ČSA ve 13.00 h.
Závěr závodu - exhibice

JIRÁSKOVO DIVADLO v 16.30 a 20.30 hodin
DIVADLO NAD KINEM Horní Moštěnice
E. Kishon: **BYL TO SKŘIVAN**

MALÝ SÁL JD ve 14 a 18.30 hodin
FINALISTÉ NÁRODNÍCH
PŘEHLEDKÝ SČDO 1997

SOKOLOVNA v 16.30 a 19.30 hodin
Studio Dům Brno
H. Krejčí:
ARLEKINO VÉVODOU BRETAŇSKÝM
aneb KRÁL LEYR A JEHO TŘI DCERY
neboli ZKAMENĚLÝ PRINC

Park AJ v 18.00 hodin
Promenádní koncert
DECHOVÉHO ORCHESTRU ZUŠ Hronov

Náměstí ČSA ve 22.45 hodin
SLAVNOSTNÍ ZAKONČENÍ 67. JH
OHŇOSTROJ

Ohňostroj sponzorují tyto firmy:

ELMER - TEX
spol. s r.o.

ART
66
PRODUCTION

Na hodnocení je ještě brzy, ale ohlédnout se za 67. ročníkem JH už můžeme

V maratonu hronovských dnů jsme doběhli už téměř na konec, ale když se člověk ohlédne, s hlavou plnou neutříděných zážitků a dojmů, je mu jasné, že na hodnocení je ještě příliš brzy.

Přece se však otázce „Jaký byl“ nelze tak docela ani vyhnout, ani ubránit. Párkrát v průběhu festivalu se mluvilo o tom, jak šťastné bylo rozhodnutí otevřít hronovskou přehlídku všem žánrům, které amatérské divadlo pěstuje. Ale - odhlédneme-li od tance, pantomimy a do jisté míry i divadla po-

ezie - nemůžeme si nepovšimnout až nápadného sblížení oněch ještě v osmdesátých letech výrazně odlišných odvětví, totiž divadla autorského, netradičního, a na druhé straně „klasického“ ochotnického divadla, které bylo divadlem po výtce interpretačním. Rozpory se uhladily, výrazové prostředky, které na amatérskou scénu vnesla autorská divadla, do jisté míry zkonvenčnily a používají je stejně divadla, která inscenují vlastní texty, jako ta, která volí tituly tzv. pravidelné dramaturgie. Znakovost a obraznost, charakteristická pro soubory, které realizovaly vlastní scénáře, stala se takřka obecným majetkem a ruku v ruce s tím přišel i určitý výrazový stereotyp a klišé, která mají nejednou zastřít malou jevištní invenci inscenátorů. Vnější, ale ne pouze vnější znakem tohoto procesu je i fakt, že ubylo souborů, které pracují netradičním způsobem s prostorem, mnoho představení by se bez velké újmy mohlo přenést ze sokolovny do kukátkového prostoru Jiráskova divadla, aniž by se na nich něco podstatného změnilo.

Festivalový repertoár přinesl jak hry, vzniklé přímo v souborech a pro ně (Tři rubíny Blanky Jirůkové v nastudování souboru Tyl Rakovník, Zátěšie s matkou Silvo Lavriky slovenského souboru z Bánovců nad Bebravou), dramaturgie (Kiplingův a Herzinové Mauglí Mladé scény z Ústí nad Labem, Krobotova verze Roku na vsi bratří Mrštíků v nastudování souboru z Boleradice) i adaptace všeobecně známých her. Profesor Císař mluvil na pátečním problémovém klubu výstižně o „přetočení“ textu, k němuž došlo v případě Ibsenova Peer Gynta, hraného Rádobydivadlem Klapý pod názvem P. G. aneb Romantický příběh, i u Žebrácké opery, uváděné královéhradeckým divadlem Jesličky jako Macheath K. Superstar aneb Žebrácká opera s podtitulem Zaručená cesta na popraviště. Z Ibsenovy hry se tak stal v podstatě sentimentální příběh se šťastným koncem, předloha Johna Gaye byla interpretovaná jako parodie, zábavně, leč rezignovaně: svět byl, je a bude pořád stejný. Skupinu samu pro sebe představuje Ořechovské divadlo a jeho Mam'zelle Nitouche-ky.

Stálý spolupracovník redakce Slávek nazval soubor Stínovým Karlínem, ale Karlínu bychom mohli jen přát tak osobitou a vyhraněnou poetiku, jaká už po léta charakterizuje inscenace ořechovského souboru.

Pro mnoho účastníků letošního Jiráskova Hronova bylo vyvrcholením programu středeční uvedení Roku na vsi v nastudování Divadelního souboru bratří Mrštíků z Boleradice. Inszenace okouzila hodnotou, kterou nelze nacvičit ani narežirovat a která vzniká vzácně jako výsledek šťastné konstelace dramaturgické volby, místa, času a složení souboru. Tou hodnotou je autenticita, osobní ručení za slova a činy, které se z dramatikova textu stávají majetkem a nejvlastnějším projevem herců. Tak nějak, i když jde jen o velmi vzdálenou a přibližnou analogii, působily v minulém desetiletí nejlepší výkony autorského divadla: lidé nejen slyšeli, co slyšet chtěli, ale divadlo odpovídalo i na jejich potřeby, o nichž sami v sobě často ani nevěděli. Boleradičtí svou inscenaci odpověděli na naši, možná nepřiznanou potřebu řádu, který by platil bez ohledu na dočasné okolnosti a přechodné módy, řádu, který by dával věcem smysl.

Společenské proměny pokračují a vytvářejí zas už nové a jiné životní okolnosti a podmínky, než byly ty, s jakými jsme se vyrovnávali - a s námi i divadlo - v první polovině devadesátých let. A i když většina divadelníků netvoří v přímé závislosti na vnějších impulsích, hodnotové proměny, sociální diferenciaci společnosti, nová, dosud nepoznaná traumata budou ovlivňovat i podobu divadla, ať už si to bude chtít připustit, nebo ne. A tak stojí české amatérské divadlo na prahu období, kdy bude muset nejen řešit často velmi ožehavé problémy ekonomické, ale nově reflektovat i společenskou situaci. Bude k tomu potřebovat hodně odvahy a invence.

Jaroslava Suchomelová

Mauglí
Mladá scéna Ústí nad Labem

JSME JEDNOHO DIVADLA TY I JÁ?

Určitě, i když prostředky černého divadla, tak jak je na scéně realizuje Mladá scéna z Ústí nad Labem, nejsou prostředky mými. Dále musím dodat, že urputnost Pavla Trdly a Kristíny Herzinové při slézání suťového pole plného nástrah a lavin, kterými tento typ divadla oplývá, je heroický. Jejich MAUGLÍ pro mne završuje několikaleté úsilí dospět k tvaru, který ospravedlní, proč se touto cestou vydali. Na „Lišce Ryšce“ zjistili, jak je i pro ně důležitý text, nejen kouzlení scénických obrazů, a tak se logicky vydali cestou vlastní dramatizace, která respektuje jejich poetiku.

MAUGLÍ je prostě širokouhlé plátno z něhož dýchá, a občas se i valí, prostředí džungle. Příběh Žabáčka je vyprávěn ve výrazných sekvencích - situacích, a zcela odpovídá řádu jimi zvoleného divadelního druhu. Průběžný tah, nebo chcete-li oblouk, je zde nahrazen schodištěm, jinak pros-

tě nelze. Jen mne mrzí, že Pavel ještě nepřišel na to, jak jevištně provést proměnu ze situace do situace způsobem filmové prolínačky nebo ostrého střihu, a pohybuje se pouze v rancu filmové zatmíváčky, která někdy je o tu vteřinu delší než má být. Jasně, je tma, my jsme už napružení, na jevišti panují galeje horečné přestavby, ale divadlo je pro diváka, takže vteřina přebývá. Je to piha na kráse, ale v černém divadle je vidět. Též jsem při některých zatmíváčkách postrádal zvuk, který by mne převedl přes most napětí v černi. Dominující kostýmy a maskování, a k nim adekvátní pohyb, nebyly samoučelné. Vztahy mezi postavami tak získaly další rozměr (myslím, že pro věk interpretů to mnohdy byla dobře podaná ruka), neboť lidské a zvířecí vespolně vytvářelo chvějivé napětí, které se vztahovalo k záměrům té které postavy. Výsostným příkladem budiž had Ká, který pro mne splnil vše, co jsem jako kluk cítil z literatury pana Kiplinga. Naopak opice byly opičí až příliš, takže mírné ztažení zvuku i jejich trvání v čase, by, soudím, prospělo celku.

Jistě, tento typ divadla nemusí konvenovat každému, ale posuzovat jej musíme v jeho řádu, to jest, v je-

ho vyjadřovacích prostředcích, v jejich kladech i záporech. Jinak prostě nelze. Nakonec, i takto „iluzivní“ inscenace nechává každému divákovi dostatek prostoru pro vlastní dotvoření. Sám za sebe musím říci, že Mauglí je napínavý dobrodružný příběh pro mladého diváka.

Vladimír Zajíc

Pohádka o hadu s koupací čepičkou

Po představení Mladé scény z Ústí nad Labem mi zůstává zatím v paměti nejvíc epizodní postava hada Ká. Jak se pohyboval, jakým způsobem lovil opice. Bylo to pro mne silnější než základní příběh Mauglího. Víme proč. Pohyb a mluva hada byly ne tak povrchně popisně uchopeny (odmyslí-li si to syčení na sykavkách slov), dávaly prostor mé vlastní fantazii, mohl jsem si trochu domýšlet. A to má co dělat s divadelní imaginací. Otvírá a může obohacovat imaginaci mou, vtahovat mne k postavám a příběhu. Atrapy živých rostlin a květin, které v posledních letech můžeme koupit na každém rohu, úspěšně zamořují kdysi útulné umakartové restaurace, obchůdky a vloupávají se i do bytů mých příbuzných, ty, jako součást (a vyvrcholení) ilu-

zivního čarování výtvarnými prostředky inscenace, mou imaginaci spolehlivě zabíjejí. Na představení byla vidět spousta vložené energie, bohužel nejvíc právě do oblasti otupujícího iluzivního výtvarného čarování. Poučeného jakoby estetikou „moderních“ televizních studiových postupů (light show) a „moderních“ materiálů (had s pomalovanou gumovou koupací čepicí na hlavě). A podstatně méně na hereckých výkonech, které musí především příběh nést.

Aleš Bergman

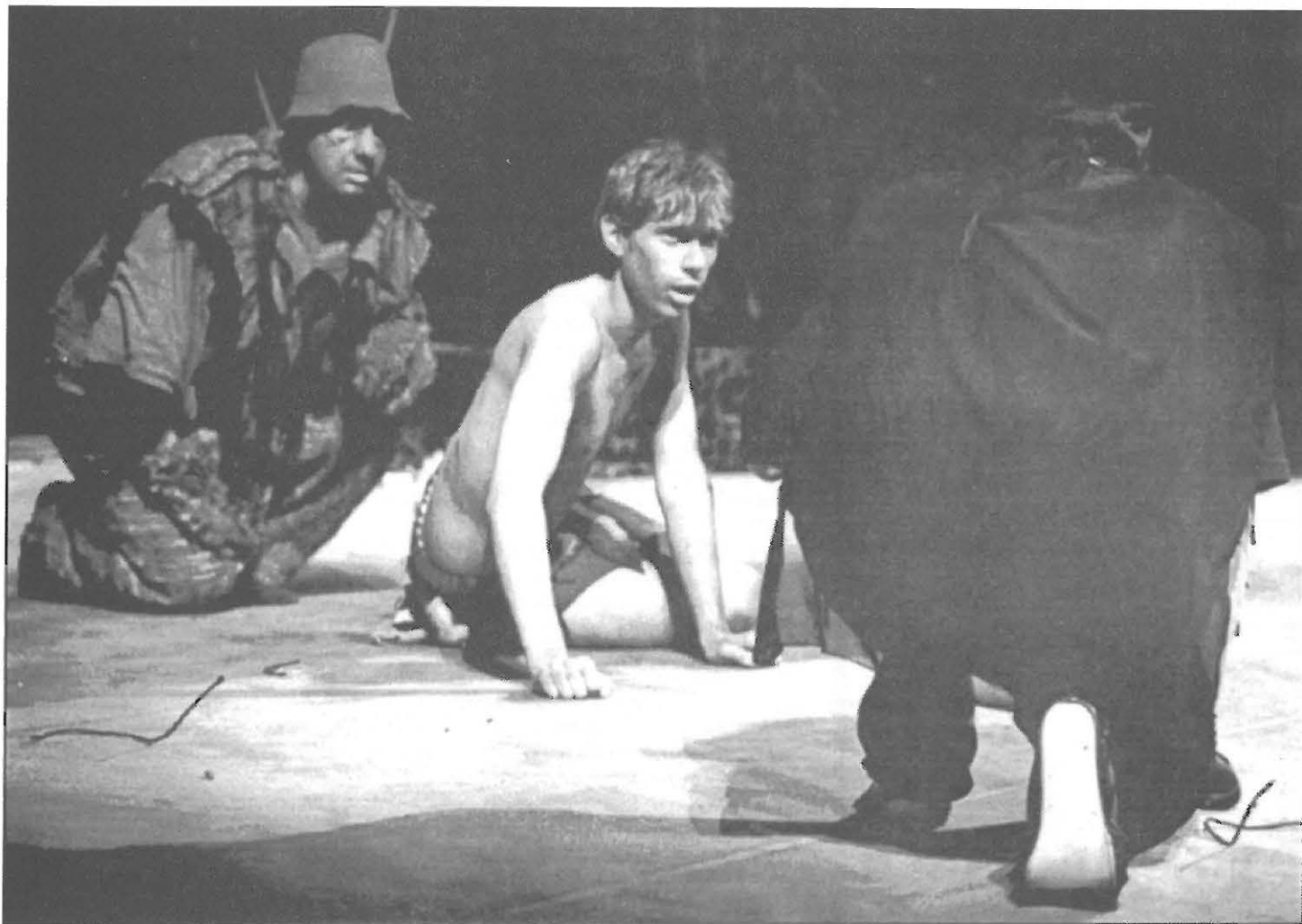
Pravdivý příběh vojáka Wojcka

Théâtre Orchidée, Rennes - Francie
Stručná depeše o „Woyzeckovi“ předvedeném Théâtrem Orchidée 8. 8. '97 v Jiráskově divadle v městčku Hronově

Východiska osobní: neznalost franštiny přiznávám, vzdálení od Büchnera lituji, Wojcka držení na dlouhé, předlouhé oprati jest potom zřejmo.

Východiska internacionální: letošní Francouzi jsou mi na letošním JH milejší a srozumitelnější než letošní Němci a Japonci. (Slováci, byť jsou též internacionální, jsou pořád naši - pozn. překladatele)

Pokračování na str. 3

Mauglí - Mladá scéna Ústí nad Labem

Východiska divadelní: Rámec paoptika umožnil nepřilížit mluvit a více zobrazovat. Zobrazování umožnilo nejen děje popisovat, ale i nechat nahlednout, kterak jim rozumět a co za nimi. Hutnost dramaturgií vybraných a inscenátorů sdělovaných významů vede k metafoře, jejíž význam není jak známo definitivní a nechává prostor k spoluprobě. Spoluprobě tato je však tvůrci vedena a držena na křižené pěšině, nikoli bezbřezě. Obrazy, ač v rámci paoptika, jsou střední a cudné (čti foneticky-sydné). Nakolik vybrané motivy a situace odpovídají záměru, tématu a cíli inscenátorů nevím-viz východiska osobní. Smrt Marie jest divadelně pojednána přenáherně. Soubor působí kompaktně, soudržně, cílevědomě, tvořivě.

Celkový dojem divadelní: herci motivováni, uchopení srozumitelné, stylizace mně příjemná, zážitek pěkný. Zasažení však více skrze formu než obsahem (důvody jsou asi v mé jazykové nekomunikaci).

Celkový dojem osobní:

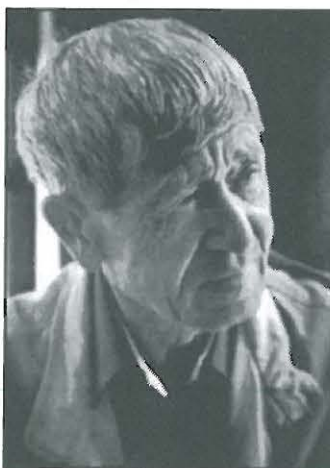
1. Wojcka si musím přečíst
2. Jsem blbec, že jsem se tu fráninu neučil, je na poslech moc krásná
3. Zabiju-li někdy někoho, učiním to poeticky.
4. Radši ne.

František Zborník

Pravdivý příběh vojáka Wojcka - Théâtre Orchidée, Rennes - Francie

Osudy divadelního kronikáře Václava Kotvy

Možná, že jste ho potkali v hronovských ulicích také. Drobná postava, prošedivělé vlasy, melancholický úsměv a tvář, která je vám povědomá. Ano, je to Václav Kotva, jehož můžete znát z jeviště Činoherního klubu, ale také z prken ochotnických, na něž nezapomněl ani v době, kdy se stal profesionálním divadelníkem. „Je tu úžasná spousta mladých lidí,“ konstatuje s uspokojením, když se rozhlíží po současném Jiráskově Hronově.

„Do Hronova jsem poprvé přijel v roce 1940 na kole,“ pohroužil se do vzpomínek tento pamětník hronovského festivalového dění. „A od té doby jsem se sem vracel ještě mnohokrát - vedlo mě sem svaté ochotnické nadšení.“ Dříve patřily k programu Jiráskova Hronova také inscenace Jiráskových her a v roce 1946 se tak Václav Kotva objevil na zdejších prknech jako jeden ze Slovanů v Gerovi. „V tom představení hrál také legendární divadelník Láďa Lhota, s nímž jsem se spřátelil a který ovšem dostal roli Germána. A při děkovačce se tak publiku naskytl

paradoxní obrázek, jak se Slovan s Germánem nadšeně objímají kolem krku.“

Václav Kotva je z generace, která měla k Jiráskovu dílu vypěstovaný hluboký vztah. „Fascinovalo mě, když jsem si třeba přečetl kroniku U nás a pak mi v Hronově každý domek, každé zákoutí připomínalo jednotlivé pasáže z knihy. Miloval jsem Bratrstvo a blízký vztah mám i k Dobrušce a F. L. Věkovi - mimo jiné proto, že tam žil můj strýc a mám tam i bratrance a synovce. Jirásek mě zkrátka přitahoval do těchto míst, kde jsou lidé vstřícní a příjemní. Navíc ve zdejších krajích žili i další autoři - jako Božena Němcová či bratři Čapkové, kterých si hluboce vážím.“

S ochotnickým divadlem začínal Václav Kotva v rodných Radnicích v roce 1939 a režirovat začal již o rok později. A divadelníkům v rodném městečku zůstal věrný až dosud - pomáhal jim vychovávat několik hereckých generací a těšil se vždy z jejich úspěchů, jako když třeba radniční přijeli na Jiráskův Hronov s Ibsenovou Norou. A v neposlední řadě byl i jejich pečlivým kronikářem po vzoru starých písmáků - tato čestná „funkce“ mu ostatně připadla i později v Činoherním klubu.

Než se ovšem stal členem proslulého pražského divadla, čekaly ho ještě nelehké životní chvíle a křivolakové osudy. Za okupace se chystal uvést inscenaci alegorické hry na poměry ve starém Rakousku od Elišky Krásnohorské Milostivý den, ale o generálce mu ji německé úřady zakázaly. Totéž se pak zopakovalo v roce 1948 s jeho vlastní Hrou bez nadpisu, ovšem cenzurní zákaz přišel tentokrát ze strany českých komunistů. Na jevišti ji Kotva mohl uvést až o dvacet let později.

Po válce začal Václav Kotva studovat filosofii a češtinu, ale nemoc ho přiměla brzy Prahu opustit. Ve studiích proto pokračoval dálkově a nastoupil kantorskou dráhu. Přišel ovšem únorový puč a mladík z Radnic byl „deportován“, aby neovlivňoval svými reakcemi názory české děti, do Mariánských Lázní, kde měl učit česky řecké exulanty. Zde zažil zvláštní a neopakovatelnou symbiózu řecké komunity a dominikánských mnichů v klášteře v Plané u Mariánských Lázní. A na začátku padesátých let také tragickou půlnoc, která se stala dnem, kdy milice s armádou obklíčily klášter a dominikány odvěkly do internace.

Sám pak působil spolu s dalšími společenstvími vyhoštění a vydědění na škole ve Svatém Kříži (dnešním Chodském Újezdu), jejíž ředitel býval dirigentem námořní kapely. Brzy měla škola svůj orchestr i recitační soubor, s nimiž objížděla - dokonce za přispění armádní techniky, blízké i vzdálenější okolí.

Úspěchy na recitačním poli se nakonec Václavu Kotvovi staly vstupní branou k mimořádnému studiu režie na DAMU. „I tam ale se mnou putovaly kádrové materiály a po dvou letech mi děkan nedovolil, abych byl známkován z hlavního předmětu,“ poznamenává ke svým peripetiím. „Naštěstí jsem hrál ve všech diskových představeních a se spolužáky jako byli Jan Kačer, Evžen Němec nebo Luboš Hrůza jsem odešel do Ostravy, kde jsme zůstali od roku 1959 až do pětadesátého, kdy se zakládal v Praze Činoherní klub.“

Na prknech „Činohráku“ byl Václav Kotva k vidění ještě donedávna, jeho zdravotní stav mu však po dvou infarktech a operaci srdce komplikoval další

Pokračování na str. 4

Divadelníci divadelníkům

Až se dnes otevře schránka, do které jsme odevzdávali své příspěvky na pomoc lidem na povodněmi postižené Moravě, budeme teprve definitivně znát výši částky, která se nashromáždila. Už nyní vám však můžeme sdělit, že peníze budou věnovány některému moravskému amatérskému divadelnímu souboru, kterému povodeň vzala veškerý majetek i podmínky k další práci. Věříme, že výsledek sbírky, i když zřejmě nenahradí všechny vzniklé škody, bude pro naše kolegy výrazem solidarity a povzbuzením k dalšímu pokračování v jejich úsilí o návrat do normálních podmínek.

Organizátoři JH

Hrát znamená udržet napětí

(rozhovor s divadelním šarlatánem Stefanem Kollerem)

Jmenuje se Stefan Koller, je mu čtyřicet let, pochází z německého Kölnu a na tomto festivalu vedl Dílnu nonverbálního divadla (N). V poslední den před ukončením jeho semináře jsme ho vyzpovídali. Mohl byste říct nejdřív něco o sobě, jak jste se dostal k divadlu, co děláte, čím se živíte, odkud pocházíte?

Jsem z Kolína nad Rýnem, kde jsem také vystudoval jednu z nejvýznamnějších německých uměleckých škol DSHS. Mým zaměřením bylo pohybové divadlo a vše, co souvisí s tělem a pohybem. Studoval jsem u profesora Wolfganga Tiedta. Možná ho znáte i u vás. Je asi největší postavou tohoto typu divadelního umění v Německu, napsal mnoho knih, sám hrál i režisoval. Na škole jsem byl od roku 1981 a ukončil ji až v roce 1989. Mezi tím jsem ale i hodně cestoval - například jsem byl půl roku v Indii - což mě pochopitelně dost ovlivnilo. Absolventi této školy mohou dělat spoustu věcí, od učitele tělocviku na základní škole po profesionálního herce v kamenném divadle. Já si vybral jinou cestu - stal jsem se hercem na volné noze.

Co znamená v Německu „herec na volné noze“?

Může to znamenat mnoho věcí. Já jsem se stal „hercem v showbusinessu“. V podstatě to znamená, že si mě najímají různé společnosti, abych účinkoval na jejich banketech, večírcích, veletrzích, propagoval jejich zboží, vymýšlel různé akce, jak upoutat zákazníka. Ohromně mě to baví a je to i finančně velmi výnosné. Najímají si mě ty největší společnosti - například Ferrari, pětihvězdičkové hotely ve Švýcarsku a podobně. A já vymýšlím a realizuji takzvané - jak to nazývám - „interaktivní divadlo“. Hraju třeba číšníka na kolečkových bruslích, nebo žongluju se zmrzlinou, zapomínám objednané jídlo, působím prostě rozruch. Anebo naopak lákám publikum k novému typu auta. Člověk nikdy nemůže být nudný, stále musí něco vymýšlet. Používám pantomimu, pohybové divadlo, krátké dialogy. A je to skutečný byznys - když zákazníka neuspokojíte, další den jste na dlažbě. Mě to ale ohromně baví a často je to docela dobrodružné. To vás třeba ráno naloží do letadla, vyloží

na Kypru, tam improvizujete po opíjející se společnost, dají vám obrovské peníze a ještě večer letíte domů.

To vystupujete sám?

Někdy ano, většinou ale ještě s někým. Jsem jakýmsi volným členem hamburského Sharlatan Theater, které se právě na tento druh divadla specializuje. Vědí o mně, zrovna tak jako různé agentury, a když mě potřebují, ozvou se.

Máte nějakou specializaci?

Dalo by se říci, že jsem „modern joker“, moderní klaun.

Jak jste se s takovým divadelním zaměřením dostal na dílnu do Hronova?

Vedle této „divadelní prostituce“, která mě živí, vedu i různé, víceméně nekomerční divadelní dílny a sem tam hraju i v nějaké nekomerční produkci. A právě na festivalu v Korbachu, kde jsem od roku 1985 pravidelně účinkoval nebo vedl dílny a který je takovým německým Hronovem, jsem se seznámil s českými divadelníky, kteří mě sem již několikrát

zvali, ale teprve letos se to podařilo časově skloubit.

Jak vypadal váš zdejší kurs?

Mým cílem bylo dát seminaristům základní povědomí o těle, jeho energiích a jejich ovládnutí, o vědomí prostoru a spoluherců, prostě základní divadelní znalosti spojené s tělem. Slovo bylo jen okrajová sféra.

Mohl byste být konkrétnější?

Pracovali jsme čtyři hodiny denně. Bylo nás šestnáct, většinou začínající herci ve věku mezi osmnácti a pětadvaceti lety. První hodiny jsme se zabývali energií. Pak jsem zadal úkol, aby byli loutkou nebo robotem. Ten je vedl k rozkládání energie, k uvědomování si její rozdílné působnosti. Následoval pomalý pohyb. K němu jsem využil cvičení tai-tchi a jiné asijské pohybové techniky. V polovině týdne jsme přešli na zobrazování různých lidských typů. Učil jsem, jak nepřehrávat ani nebýt příliš pasivní. Následovalo uvědomování si herecké souhry větší skupiny lidí a na závěr jsem si nechal

to nejdůležitější - vědomí dynamiky pohybu. Herec může být buď zajímavý nebo ne. A to právě záleží na jeho dynamice.

Jaký máte - v podstatě po skončení dílny - pocit?

Normální. Záleží na účastnících, jestli nabyté vědomosti využijí či ne. V parku Aloise Jiráska předvedeme, k čemu jsme došli. Myslím, že každý se chce stát profesionálem a záleží na učiteli, zda mu dá šanci. Já jsem se snažil jim tuto šanci otevřít.

A co zdejší představení?

Pochopitelně jsem měl problém s jazykem. Nejvíce mě zaujalo taneční divadlo Domino, jejich úroveň je v podstatě profesionální.

Potěšilo mě Hudradlo, hráli srdcem, a divadelně nejzajímavější bylo pro mě Lavríkovo představení Zátíší s matkou. Dokázalo na jevišti přinést silnou atmosféru. Zaujal mě i Petr Váša. Na můj vkus však málo pracuje s prostorem a málo komunikuje s divákem. Dynamika a osobitost jeho přednesu jsou však dobrou devízou pro další jeho rozvoj. Víím, jak je to těžké, stát hodinu sám před diváky.

Mohl byste na závěr říct své herecké či umělecké krédo?

Nenudit.

Vladimír Hulec

Osudy divadelního kronikáře Václava Kotvy

Dokončení ze str. 3

herecké působení. Díky Janu Kačerovi však ještě po tři roky hostoval v Národním divadle.

Ve stínu toho, jak se Václav Kotva staral o jiné, pomáhal, zapisoval, organizoval a v neposlední řadě i hrál, zůstala jeho vlastní autorská tvorba. Nevydané sbírky básní, hry známé prakticky jen okruhu ochotníků či nerealizovaný filmový scénář o bitvách klukovských armád Chudobiňáků, Dvorků, Brandejsáků, Čičanů a Dědičáků,

v nichž Václav Kotva bojoval coby brigádní generál.

S Václavem Kotvou by šlo mluvit ještě dlouhé hodiny - o tom, jak se v mládí nemohl rozhodnout, zda bude básníkem, klaunem nebo kazatelem, o jeho mamince, která se jen podívala z okna a o člověku, kterého uviděla, hned odvyprávěla celý příběh. Mnohé z toho, by chtěl tento muž oddaný divadlu do poslední špetky sil ještě zaznamenat, napsat, uspořádat, sdělit ostatním... Navíc má i to štěstí, že na

divadelních prknech může i dále existovat prostřednictvím své dcery Markéty. „Já si na svůj osud nestěžuji, u divadla jsem přeci jen šťastný měl, i když jsem se na DAMU dostal až v třiatřiceti,“ uzavírá Václav Kotva svou krátkou návštěvu v redakci Zpravodaje. „Rád bych, aby mi bylo dopřáno ještě něco vykonat. A když by to již nemělo být, tak díkybohu za vše dobré, co se mně podařilo udělat pro ostatní.“

V prodlouženou ruku kronikáře se proměnil Zdeněk A. Tichý

KRITICKÁ KVĚTOMLUVA

67. Jiráskův Hronov se chýlí ke konci. Končíme i my s naší kritickou květomluvou. Dnešním inscenacím předá každý z účastníků rubriky své květy osobně.

Ještě tedy jednou a naposledy - pod jednotlivými „puntíky“ se skrývají tyto květovýmiznamy:

●●●●● květinka zpívá
●●●●● květinka voní

●●● květinka kvete
●● květinka uvádá

● květinka uschla

KRITICKÁ KVĚTOMLUVA	J.C.	J.H.	P.L.	M.S.	A.B.	J.S.	ZAT.	V.H.	R.N.
Jesličky Hradec Králové Macheath K. Superstar	●●●●	●●●	●●●●●	●●●	●●●●	●●	●●●●	●●	●●
Rádobydivadlo Klapý P.G. aneb Romantyckej p.	●●	●	●●●●●	●●●	●●	●●	●●	●	●●●
MS Ústí n. Labem Mauglí	●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●	●●	●●●	●●●	●●	
Orchidee Rennes Pravdivý příběh v.Vojcka	●●●	●●●	●●●●●	●●●	●●	●●●	●●●	●●●	

Pod jednotlivými iniciálami se skrývají: J. C. - Jan Císař, J. H. - Jiří Hraše, P. L. - Petr Lébl, M. S. - Milan Schejbal, A. B. - Aleš Bergman, J. S. - Jaroslava Suchomelová, ZAT. - Zdeněk A. Tichý, V. H. - Vladimír Hulec, R. H. - Radmila Hrdinová.

Dnes uvidíme

Divadlo nad kinem MKS Horní Moštěnice

Ephraim Kishon: **Byl to skřivan**

Hra, která zpracovává parafrázi příběhu Romea a Julie - jako by nezemřeli a žili dál - je v podstatě nekonečnou variací na jedinou strunu - je to bulvár, leč inteligentní, slušně napsaný, riskující občas, že část publika nemusí všemu rozumět. Ochotníci z Moštěnic hru naplňují, mnohdy i povyšují. Dobře udělali, že škrtili písničky v textu předepsané. Tento typ her je postaven na slově, na slovním významu i zvuku, vyžaduje obratnost v zacházení s ním. Ústřední dvojice - Slavomír Odložil (Romeo, Františkán) a Alena Hošťálková (Julie Lukrecie) si vede vskutku zdatně. Především v případě Odložila jde o herecký koncert, o schopnost připravit a vychutnat pointu, o propojení intonace a gesta... Dáří se mu bezesbýtku jak v poloze Romea, tak Františkána. Hošťálkové Julie je rovnocennou partnerkou - v poloze šarže, leč s kouzlem hrané a naplněné - je její chůva. Ne už tak Lukrecie, s níž si poněkud neví rady a ani kostým jí nepomáhá postavu blíže určit a najít k ní klíč. Vcelku můžeme konstatovat, že v daném typu divadla, svádějícímu často k přílišné razanci a nevkus, se Moštěničtí tomu úskalí vyhnuli a hranice vkusu

(snad s jedinou výjimkou - citace reklamy na erotiku po telefonu) nepřekračovali.

(Z hodnocení poroty na XXVII. přehlídce venkovských divadelních souborů ve Vysokém nad Jizerou)

Studio Dům Brno

Arlekino vévodou Bretaňským aneb král Leyr v rouchu komedie dell'arte

Scénografie, kostýmy, herecké prostředky, text, to vše je v souladu a zpracované tak, aby sloužilo žánru a principu sdělení. Jemný humor, že Arlekino se nestane vévodou, ale od počátku jím jest, je ingrediencí jak příběhu, tak herního systému. Násobí smutek Leyra a přináší v jiné rovině pohled na rozměry zklamání a nostalgie a na skutečnost, že šašek a pravda jedno jsou. Inscenace má pevný režijní tvar, který je čitelný, i když na Písku došlo k rozvolnění temporytmu. Verbální i nonverbální jednání, které nás vede i žene, má - možná - jistou rezervu v situacích v Bretani, kde slovo nabývá oproti ostatním situacím, ale i žánru, na důležitosti. Je nutné slovy objasňovat, aby pokračování příběhu dostalo smysl, a nonverbální jednání zde poněkud ztrácí metaforičnost. Nutno dodat, že se důsledně pracuje se znakem, s nastolenými významy a motivy v rovině gesta, předmětu i slova.

Vladimír Zajíc - hodnocení na Šrámkově Písku

Divadelní monology a dialogy
Finalisté národních přehlídek SČDO

Jiří Polehňa
Soukromé loutkové divadlo Hradec Králové

Rakvičkárna
Individuální výstup s loutkou

Emil Hlavíčka a Ivo Hýbl

Divadlo DIALOG Plzeň

J. Steinbeck

O myších a lidech

Marie Živná

DS HAVLÍČEK Neratovice

M. Horníček

Dva muži v šachu

Jana Horčíčková
DS HRUBÍN Nový Bor

A. Berkov

Nazdar, Ančo

Ivana Dufková, Miroslav Kučaba

Divadelní Klub Česká Lípa

Merimée, Meltrac, Halévy, Bizet

Carmen

Jiří Hlávka

DS D3 Karlovy Vary

J. Hlávka

Cyrano a...

PROTOKOL DĚKOVNÉ ŘEČI

určený laureátovi prestižní ceny Zlatý Alois 1997

Dámy a pánové,

jsem dojat/a/. Letošní Jiráskův Hronov končí a je to dobře, týden bohatě stačil, beztak už nikdo nemá peníze a ani čisté věci na sebe. Také já nemám jediné slušné tričko a poslední pár ponožek schraňuji na zítřejší odjezd. Chtěl/a/ bych poděkovat svému souboru /...doplní laureát/, místní, krajské, okresní i celostátní porotě, lektorům, panu starostovi Houštěkovi, mému agentovi, sponzorům a producentům. Děkuji masovým médiím, Jolaně Volodanové, Lidovým novinám a Renátce Nechtové za článek o unaveném Hronovu. Naproti tomu děkuji organizátorům přehlídky, jmenovitě dr. Strotzerovi, protože program festivalu byl skutečně pestrý. Dalo jistě práci všechna ta divadla zařadit, obstarat a zorganizovat. Přijměte mé upřímné poděkování. Zároveň mi dovolu, abych jménem nás všech blahorečil/a/ vynikajícím kuchařkám ze Sokolovny, které celý týden, tak jako každoročně, pekly koláče a perníky, které nemají široko daleko obdoby. Piškotový koláč s čokoládovou vrstvenou polevou s kousíčky banánu a ořechu se stal v kontextu nynější kulturní politiky, zejména té, kterou provozuje české Ministerstvo kultury příslibem, že napřesrok budou pochoutky ze Sokolovny zase vynikající. Chtěl/a/ bych touto cestou poprosit hronovské obchodníky, aby zdobili výkladní skříň svých krámů nějakými předměty, týkajícími se divadla bylo to tak vždy, tak, prosím Vás, ať je to tak i do budoucna. Vždyť naše země je malá a lidé v ní odjakživa pracovití. V takové nepatrné rozloze není možné, abychom se navzájem podváděli, šidili, unavovali nebo ne bavili. Znovu se totiž zákonitě potkáme. Vzpomeňte si na Mistra Aloise Jirásku, jehož cenu nyní držím v ruce/v rukou/ a připomeňme si laskavě jeho památku. Ruka vám neupadne. A také vy, podnikatelé z hronovského náměstí. Jakto, že nemáte otevřeno celou noc? Takhle se podniká? To se dělá? Běda vám, jestli se nepolepšíte až se za rok vrátím. Na závěr děkuji všem zúčastněným divadlům. Práce, kterou se zabýváte, není placená, a přesto se jí zabýváte. Víte ostatně sami nejlépe, že práce která je placená, je placená blbě, takže není o co stát. Zabývejte se divadlem i nadále. Hronov i já vám za to budeme vděční. Zvláštní poděkování patří souboru divadelníků z Boleradic a souboru francouzskému.

Děkuji vám za cenu!

vyřizuje: Slávek

Zde odstříhnout

Favoritem na Zlatého Aloise je Rok na vsi

Ačkoliv definitivní verdikt o držiteli Zlatého Aloise padne až dnes večer po ohňostrojných taškařicích, napovídá již předběžné hlasování samozvaného porotního houfce o tom, kde hledat favority. Tím nejžhavějším je zřejmě inscenace Roku na vsi divadelního souboru bratří Mrštíků z Boleradic. Celkovým pořadím však mohou ještě zakvedlat dnešní produkce, a tak před večerním ceremonielem v kavárně C předkládáme malý náhled do zatímčných soudů.

(red)

Jan Císář: 1) Rok na vsi, 2) Mam'zelle Nitouche-ky, 3) Pišťalka.

Jarmila Černíková-Drobná: 1) Pišťalka a Beránek, 2) Bazamar aneb Z deníku..., 3) Pravda je někde venku.

Radovan Lipus, kavárenský režisér a povaleč Národního divadla moravskoslezského - má nominace na Zlatého Aloise 1997:

„Pomalá, důkladná chvíle. Na samém převisu nicoty... Cyril Rybář dává Vrbčenské červené korále, které jí přivezl z Dubňan. Vteřina tichá a zajímavá. Vteřina nůž.“

František Zborník: 1) Alois Mirkovi Slavíkovi za to, že se dosud neoženil a měl tak čas udělat (nejen) Beránka a Pišťalku. 2) Všem hrajícím občanům Boleradic. 3) Mirkovi Pokornému - autorovi adaptace Vianových textů.

Jaroslava Suchomelová: 1) Rok na vsi, 2) Mam'zelle Nitouche-ky.

Denisa Nová: 1) Rok na vsi, 2) Zátěšie s matkou.

Petr Lébl: 1-3) Rok na vsi.

Vladimír Zajíc: 1) Rok na vsi 2) Pravdivé příběhy 3) Macheath K. Superstar.

Milan Schejbal: 1) Rok na vsi, 2) Mam'zelle Nitouche-ky, 3) Bazamar aneb Z deníku....

Aleš Bergman: 1) Rok na vsi, 2) Pravdivé příběhy, 3) Hudradlo.

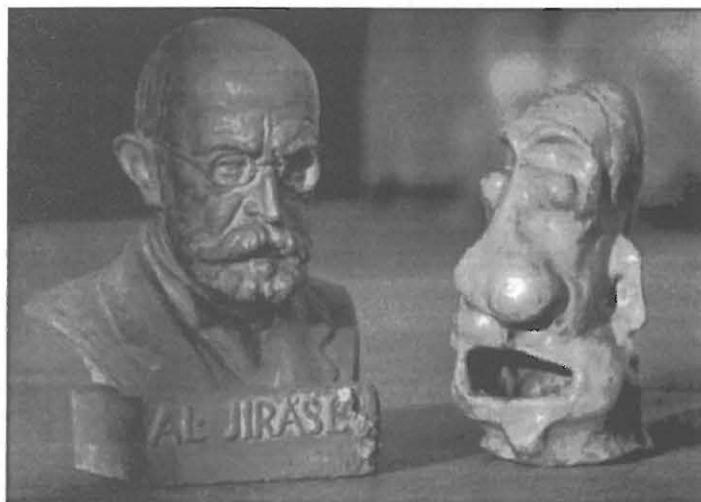
Jana Pazderníková: 1) Mam'zelle Nitouche-ky, 2) Zátěšie s matkou, 3) Mauglí.

Lucie Němečková: 1) Pravda je někde venku, 2) Bazamar aneb Z deníku..., 3) Pravdivé příběhy.

Jiří Hraše: 1) Rok na vsi, 2) Mauglí, 3) Bungeiza.

Vladimír Hulec: 1) Roman Černík (Pravda je někde venku) - za to, co a jak dělá, 2) Bungeiza - za herectví, 3) Domino - za profesionální výkon.

Zdeněk A. Tichý: 1) Pravdivé příběhy, 2) Domino, 3) Pravda je někde venku.

ANKETA - ANKETA - ANKETA

OSUDOVÉ ŽENY A OSUDOVÍ MUŽI NAŠEHO DĚTSTVÍ

Bůh, pískoviště, Jiráskův Hronov, kiwi, pan učitel, upír, horská dráha, prezervativ, napínáček na židli, strach z neznámého, vložka, ping-pong, šachy, King-Kong, striptýž Jane Fondové ve filmu Barbarella, E.T., Řím, žvýkačka s Donaldem, Velký třesk a ještě mnoho jiného ovlivňuje, formuje i deformuje naše osobnosti a jejich životaběh. Ovšem často a neprávem zapomínáme na své první - a největší - lásky k hereckým hvězdám a hvězdičkám. V malé anketě našeho Zpravodaje si proto dovoluujeme přinést malé sentimentální ohlédnutí za těmi, kdož patřili k vysněným idolům našeho dětství či nezralého mládí.

Za prvé jsem bezmezně miloval jistého psa jménem Rintintin. Ten mě ve všem vřadil fascinovat.

Za druhé mě - asi ve věku tří čtyř let, ještě za první republiky - absolutně učarovala kreslená Sněhurka a sedm trpaslíků. Byl to tak silný zážitek, že jsem se tehdy v biografu počůlal.

A za třetí byla můj sexuální idolem v dětství, onom věku deseti jedenácti let, německá herečka jménem Kristýna Söderbaumová ve filmu Lázně na blátě, v němž se asi na tři sekundy objevila celá nahá. V hradecké Střelnici, kde byl biograf, jsme vždycky zaplatili starším klukům, aby nám otevřeli na záchodě okýnko, my tam vlezli a z první řady koukali na ty nádherný prsa. Dávali to týden a my tam byli den co den.

Proti těmto třem zážitkům neměla tehdy u mě žádná česká herečka šanci.

prof. Jan Císař

Snad první silný zážitek ve mně vyvolala polská představitelka hlavní role v česko-polském filmu Hraníční ulička, v příběhu z varšavského ghetta. S ní jsem nějakou dobu spojoval své ideální představy ženy a myslím, že opakovaně navštěvovala mé předpubertální sny. Určitě si nezaslouží, že si dnes nemohu vybavit její jméno.

A z českých nemohu zapomenout na křehkou Janu Rybářovou, která zemřela dřív, než se mohla více prosadit.

Filmy z té doby stárnou a my na tom nejsme jinak. Ale ony zůstávají stejně mladé a i po letech stejně krásné. Snad jim i trochu závidím.

prof. František Laurin, režisér

Snad je správné a symbolické zakončit právě vzpomínkou paní Heleny Matouškové letošní mírně pikantní a jistě osvěžující Anketu. Vyhlášovat herecké Mr. a Miss Idol of the Century (Idoly století) nebudeme. Zhodnotíte si výsledky Ankety sami.

(red)

...příští vlna / next wave...

Již počtvrté se - tentokrát v termínu 10. - 12. října 1997 - uskuteční v Praze alternativní divadelní festival ...příští vlna/next wave..., off program pražského divadelního festivalu Mozart Open. (Během Jiráskova Hronova byla k dostání stejnojmenná antologie vzniklá na základě minulých ročníků)

Místem konání bude Divadlo Na zábradlí (pátek) a experimentální prostor Roxy současně s Divadlem v Dlouhé (sobota a neděle). Mottem letošního ročníku přehlídky, které se pravidelně zúčastňují nejen divadelní soubory a jedinci, ale i výtvarníci, hudebníci, filmaři, literáti a vůbec požírači myši všeho druhu, je **Marmeládová apokalypsa aneb Bez alternativy** - průzkum duchovních stavů konce milénia, dekadence, morbidnosti a negace v našich podmínkách ironie, znevažování, nedůslednosti, sebeuspokojení, sebeukájení etc. atd.

Mezi hosty, kteří již přislíbili účast, jsou Petr Váša a jeho studenti JAMU, Husa na provázku, Aréna Ostrava, Bílé divadlo Ostrava, Petr Nikl, Jaroslav Dušek, Rádio Limonádový Joe, Alex Švamberk, Jumping Hamada, Vyžvejklá bambule, Ejakulace nahromaděné bolesti, Dekadentní divadlo Beruška a další. Přímou z Hronova byli pozváni DS Tak trochu bychom z Aše se svou Pravdou, která je někde venku, uvažuje se i o Studiu Dům.

Případní další zájemci - jak o účast tak návštěvu - se mohou informovat u jednoho z redaktorů Zpravodaje, Vladimíra Hulce, který je hlavním dramaturgem festivalu, nebo se ozvat na pražské telefonní číslo 243 15 253 Denise Václavové, hlavní produkce. Psát můžete na adresu Divadelních novin, Celetná 17, 110 00 Praha 1, tamtéž i faxovat (02/231 59 12) - k rukám V. Hulce.

Upozorňujeme, že číslo 16 Divadelních novin bude věnováno speciálně tomuto festivalu (grafický doprovod i plakát připravuje Vladimír Franz).

Dopis čtenáře

Vážená redakce,

program 67. Jiráskova Hronova jsem pročetl s lítostí, protože v něm není letos ani jediná Jiráskova hra, ač jich Mistr napsal celou řadu. Mluvil jsem o tom i s několika Hronováky - a všichni tuto skutečnost přijali s rozhořčením: „Jakpak Jiráskův Hronov, když Jiráška vůbec nehrajou...“

Nevím, kdo vybírá tyto hry, ale je to rozhodně úpadek. Pamatuji první Jiráskovy Hronovy jako školák mládík, to byla nějaká celostátní sláva, hlavně ta slavnostní Jiráskova hra, v níž účinkovali ochotníci z celé republiky a nic je nemrzelo pobývat v Hronově celou řadu dní třeba i pro jediné slovo jejich role. Pamatuji péči o práci Hronovských ochotníků, MUDr. Kudrnáče, Fialy, Nyklíčka, který hrál voáka Ivana více než třistakrát, Štelzigovy, Kvízovy, Krtičku, Foglara, Fuchsovou, Labíka a další i přespolní: JUDr. Anthona, Maxe Lederera, Ing. Richtera i mnoho jiných.

To všechno odnesl čas a zanechal jen nevědky děti Gottwaldových, otrávených Nejedlého nucením do Jiráška. Pořadatelé, nehrají-li Jiráška, ztratili vlastně morální právo nazývat tyto slavnosti Jiráskovým Hronovem. Každé jiné město by si svých rodáků více vážilo. Jen staré Padolí tu tiše spí.

S pozdravem Jiří Valeš, Praha

střípky

Jak nebezpečné zdravému psychickému vývoji lidské bytosti může být divadlo, dokázala včera Mladá scéna se svým Mauglím. Sotva se v sále smrklo a divadelníci počali vytvářet atmosféru noční džungle, rozplakal se malý chlapec v publiku. A když se začalo střílet, jeho zděšení již neznalo mezí a s usedavým voláním: „Maminko - domů!!!, maminko - domů!!!“, vyvlékl dospělý doprovod z hlediště. Tak toho už v divadle v životě neuvidíme. Zato ústecký soubor teď bude čelit žalobě Společnosti na ochranu týraných dětí. Inu, do pekel vede hledání efektů za každou cenu.

Pamětníci - nejen starých časů - při letošním Jiráskově Hronově nejdou své zraky stočit do míst, kde před divadlem stál stánek s nápoji, který si vysloužil přezdívkou Fernetové čerpadlo. Namísto onoho rohu hojnosti lze v tomto sektoru zřít jen jakési lešeníčko ozdobené třepotajícími se vlajčičkami. A také obligátní Zeď nářků. Co však platno - ta smutek z duše sice vyžene, ale hrdlo nezavlaží.

Plačící autor věřejšího článku o Romantickém příběhu se zde kaje ze svých chyb. Autorem použité hudby nebyl samozřejmě Sibelius, ale Edvard Hagerup Grieg. Ach ty dlouhé Hronovské noci. Hlavo bolavá, popletená.

Divadlo (bez záruky) Praha oznamuje, že v sobotu 15. listopadu 1997 se od 20.00 hodin uskuteční v DDM (Domě dětí a mládeže) SPEKTRUM v Praze 8, Karlínské nám. 7 PLES AMATEŘSKÉHO DIVADLA. Asi bude nával, proto neváhejte a kontaktujte nás na mobilním telefonu 0603/441150. Zvání jste.

Tímto bychom chtěli poděkovat Romanu Musilovi za jeho skvělé vedení našeho semináře. Jsme velmi rádi, že známe osobnost, která nám má stále co dávat a žene nás dál k zdárným zítřkům. Ano, budoucnost budiž nám nakloněna! Neohroženě a hrdě, s otevřenou náručí a věčným úsměvem čekáme na ni. My se nebojíme, nás jen tak nikdo nedostane. My, my, my už nevíme, co breptáme...

Studenti SPgŠ

Jiří Hraše vzkazuje všem ochotníkům, že v hledišti zdejšího Jiráskova divadla nejsou žádná „hluchá“ místa, jak se šedesát sedm let tvrdilo. Přesvědčila ho o tom letošní představení zahraničních souborů a Mladé scény Ústí nad Labem. „Když někdo umí artikulovat, je mu ve zdejších divadle rozumět každé slovo,“ řekl nám režisér Hraše. I japonské, dodáváme za redakci.

Vydává organizační štáb

67. Jiráskova Hronova

Šéfredaktorka:

Jaroslava Suchomelová

Redaktor:

Vladimír Hulec, Zdeněk A. Tichý

Fotograf: Ivo Mičkal

Technický redaktor:

Marek Zhibo

Tisknou:

Grafické závody Hronov, s.r.o.

Cena: 5 Kč